

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računata se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. Za oznanila plačuje se od štiristopenjske pete vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Afera Gregorič-Koblar.

Ukor, kateri je dal deželni odbor svojim uradnikom dr. Gregoriču in kuratu Koblarju, je dal klerikalnim listom povod za novo gonjo proti narodni stranki in proti dež. odborniku dr. Tavčarju. Kakor da so stekli, grizejo klerikalni listi krog sebe in razlivajo po svojih političnih nasprotnikih cele kadi gnojnice, da smrdi pod oblake.

Na to, kar je pisaril „Slovenski List“, zavetišče političnih renegatov in iz drugih strank pregnanih petiolerjev, se nam ne zdi vredno odgovoriti, ker ta list ne zasluži družega, kakor naše zaničevanje; reagirati pa moramo na to, kar je pisal „Slovenec“. Reagirati moramo zategadelj, ker je „Slovenec“ glasilo sprave in ker velja kot glasilo novega knezoškofa, o katerem se nam je svoj čas iz Sarajeva poročalo, da je obsojal osebnostni boj tistega dr. Mahniča, ki je sam spoznal, da z osebnim provanjem ničesar ne opravi in ki postopa sedaj kot škof vse drugače, kakor je postopal kot urednik „Rimskega Katolika“.

„Slovenec“ besni kakor blazen, da se mu liki tulečemu dervišu opleta umazani talarček krog nog, in da se mu usta kar pené. In zakaj vse to? Ker je deželni odbor dal ukor dvema deželnima uradnikoma, ki bi bila za svoje počenjanje zaslužila vso drugačno kazen, kakor sta jo dobila.

Oglejmo si zadevo mirno in stvarno. Zlasti naj storé to taisti, kateri so se čutili poklicane s sentimentalnim vzdihovanjem tarnati o zatiranju osebne svobode.

Deželna uradnika dr. Gregorič in kurat Koblar sta si ustanovila svoj list. Pri tem listu nista morda skrivaj sodelovala, ampak stala sta mu javno na čelu. Dr. Gregorič je bil javno načelnik konsorcija, ki izdaja „Slovenski List“, in kurat Koblar je bil javno urednik lista, je kot urednik občeval s strankami in kot urednik zastopal svoj list pri raznih shodih itd. ter pri tem notorično zanemarjal svoje uradne dolžnosti v prisilni delavnici in v dež. arhivu.

Deželni odbor je to dolgo časa mirno gledal, tako dolgo, kakor bi tega ne bil storil noben drugi

urad. Pričakoval je, da spoznata moža sama, da to ne gre, da bi bila dva deželna uradnika javno voditelja lista, kateri si je na svojo zastavo zapisal boj proti deželnemu odboru in njega členom. Zanašal se na takt, na čut dostojnosti imenovanih svojih uradnikov, a računat je napačno.

Rečena uradnika se nista omejila samo na stvarno, v dostojni obliki pisano kritiko, ampak začela sta tudi člene njima predpostavljenega dež. odbora in v prvi vrsti dež. odbornika dr. Tavčarja osebno napadati, jih grditi z nesramnimi lažmi in jih obrekovati, a naposled sta celo deželni odbor v celoti zasmejovala in se mu rogala radi disciplinarne preiskave, katero je bil proti njima začel, katera pa je bila vsled dobrosrčnosti dež. odbora zaspala.

To škandalozno počenjanje je dalo naposled povod, da je deželni odbor dr. Gregoriču in kuratu Koblarju dal ukor in jima ukazal, da morata odstopiti od svojih javnih mest pri „Slovenskem Listu“. In deželni odbor je ravnal popolnoma korektno, ob enem pa tako obzirno, da je v svojem uradu jako malomarnemu kuratu Koblarju priznal še kvinkvenijo.

Odkritosrčno povemo: Mi se čudimo, da se sploh najde list, kateri ne odobrava postopanja dež. odbora in mi dr. Gregoriča in kurata Koblarja naravnost pozivljamo, naj spravita svojo stvar pred deželni zbor, da se na najkompetentnejšem mestu dožene. Vsak uradnik mora pri svojem javnem delovanju imeti gotove obzire na svoj urad. Kdor neče imeti nobenih obzirnov, tisti naj ne prevzame službe. Počenjanje dr. Gregoriča in zlasti kurata Koblarja kot javnih lastnikov in urednikov „Slov. Lista“ je presegalo že vse meje, postalo je naravnost javen škandal, in dež. odbor je storil le svojo dolžnost, da je naredil konec vse demoralizujočemu razmerju mej dr. Gregoričem in kuratom Koblarjem ter „Slovenskim Listom“.

Zaradi tega je zagnal „Slovenec“ vik in krik in rolni, da hoče dež. odbor uničiti osebno svobodo svojih uradnikov, da od njih zahteva suženjstvo. „Slovenec“ je pač zadnji poklican, govoriti o osebni svobodi, ker načeloma ne priznava nobene svobode.

Beseda svoboda je v „Slovenčevih“ ustih blasfemija. Kako se predrzne govoriti o osebni svobodi ta list, ki je poskušal odjesti kruh g. Legatu, samo ker ga je imel in po krivici na sumu, da je spisal za naš list članek, da skrivaj sodeluje pri našem listu. S kako pravico govori o osebni svobodi tisti list, ki je na veliko škodo vsega slovenstva na Koroškem politično ubil požrtvovalnega delavca na narodnem polju, g. Legata, samo ker je mislil, da si dovoljuje kritikovati, ne odbora družbe sv. Mohorja, ampak klerikalizem na Koroškem? In tudi tista stranka, kateri služi „Slovenec“, ki je sedaj vzela v zaščito kurata Koblarja, ne sme nikdar govoriti o svobodi, saj se je javno poganjala za to, da mora kranjski dež. odbor vzeti Koblarju službo, ko je kandidoval v državni zbor. Taka stranka in tak list bi se morala zariti v svoj brlog in molčati kakor grob, kadar se govori o svobodi.

Deželni odbor ni dr. Gregoriču in kuratu Koblarju v nobenem oziru kratil njih osebne svobode. Prej kakor slej sta deležna vseh državljskih pravic, nihče jima ne brani, da jih porabljata kakor vesta in znata, a da bi dva uradnika njima predpostavljeno oblast in nje člene javno zasramovala in grdila, to z osebno svobodo vendar nima ničesar opraviti. Tega bi nikjer ne trpeli in kdor to zahteva, zahteva in zagovarja anarhijo.

Kako nepravilno je stališče tistih, ki obsojajo dež. odbor, se da najlaglje demonstrirati z nekaterimi konkretnimi slučajmi. Kaj bi rekla slavna klerizija, ako bi katoliški duhovnik izdajal socijalno-demokratski list? Poganjala bi ga kakor garjevega psa in ne nehala bi prej, dokler njega in lista ne uniči. Recimo, da bi si uradnik knezoškofijskega ordinarijata ustanovil liberalen list. Tudi če bi škofa in kanonike pri miru pustil, padli bi po njem in prvo bi bilo, da bi ga spodili iz pisarne, in da bi mu brez usmiljenja vzeli kruh. Recimo, da si uradnik celjske ali tržaške posojilnice ustanovi svoj list, v katerem bi pobijal posojilnico in člene njenega odbora. Koliko časa bi ta uradnik pač bil v svoji službi, tudi če bi se bojeval za pravično stvar in na dostojen način?

Služaj z dr. Gregoričem in s Koblarjem ni nič drugačen, a dasi je dež. odbor ravnal z njimi jako

LISTEK.

Pokopan ali sežgan?

(Spisal X.)

Da je bilo v starem veku, poleg pokopavanja, sežiganje mrličev pri vseh narodih v navadi, ter da se je opustilo šele po razširjenju krščanstva, je obče znano. Umevno je torej, da se razna krščanska veroizpovedanja branijo tega „povratka v poganstvo“.

Kljub temu pa je upati, da se bodo ona polagoma tudi s tem običajem sprijaznila, kakor so se z mnogimi drugimi, katerim so spočetkoma strastno nasprotovala. Saj ima sežiganje mrličev toliko prednosti pred pokopovanjem, da vsekakor verski odpor doslej še najbolj zadržuje njegovo obče razširjenje! In vendar, kaj nasprotuje to verstvu, ako se truplo sžge v pepel, — dočim vendar i v zemlji razpade, samo da se prvo izvrši hipoma, drugo polagoma ter da drugo združuje mnoge zdravstvene nevarnosti, ki pri prvem povsem odpadejo! Cerkveni obredi se izvrše isto tako lahko pri jednem kakor pri drugem.

L. 1812. je Napoleonova vojna z Rusijo zahtevala tako ogromno število žrtv, da se v boju

padli vojaki niso mogli vsi pokopati ter se je tedaj prvič zopet uvedlo sežiganje mrličev v veliki meri. Dr. Vix poroča, da se je takrat sežgalo v vsem 253.000 trupel večinoma sovražne armade (Francozov in Nemcev); zagreblo pa se jih je 243.600.

Tudi l. 1814. so v Parizu iz zdravstvenih ozirnov zažgali 4000 padlih vojakov.

Po morilni bitki pri Sedanu so zagrebli padle vojake v zemljo, a njih trohnenje je povzročalo belgijski vladi opravičen strah v zdravstvenem oziru za bližnje kraje. Z dovoljenjem obeh bojujočih se strank je dala vlada odkopati zemeljske plasti od grobov, jih pokrila z žgano smolo, polila s petrolejem ter vse sežgala. Tako se je sežgalo do 46.000 človeških in konjskih trupel, jame so se posipale z apnom in se končno zagreble. Ves smrad je s tem izginil.

V kitajsko-japonski vojski l. 1894. so Japonci sežigali vse v boju padle in v lazaretih umrle vojake, in isto se je godilo tudi v nekaterih drugih manjih vojnah zadnjih let.

Sila je tu ljudi dovedla do tega, za kar so se izjavljali že mnogi učenjaki. A tudi za splošno uvedbo sežiganja posameznih umrlih se dela propaganda že mnogo let in v nekaterih deželah z

velikim uspehom. Na stotine knjig in razprav se je napisalo o tem; največkrat se je iz zdravstvenih ozirnov dokazovala potreba splošne uvedbe. Gotovo se mora izreči medicinska veda odločno za to, zlasti z ozirom na kužne in infekcijske bolezni, ki nastopajo v epidemijah — zlasti v večjih mestih — in ugonobijo toliko ljudij, da se trupla v naglici le površno zagrebejo ter so potem velika nevarnost kot vir raznim zdravstvenim nevarnostim.

Vlada, ki predpisuje pokončanje stvarij, katere so došle z dotičnim bolnikom v dotiko, ako se ne dajo zadostno desinfikovati, je gotovo sama s seboj v nasprotju, ako zabranjuje sežiganje trupla, ki ima še v sebi bolezenske povzročitelje, mesto, da bi vlevale ali vsaj pospeševala sežiganje.

Jedini opravičeni pomislek je ta, da se dostikrat šele mnogo po smrti izve za zločin, ki je povzročil smrt, ter se z izkopanjem mrliča in kemično preiskavo da dognati, je li umrl naravne ali prisilne smrti. To velja zlasti o zastrupljenju. A z obdukcijo vsakega količaja sumlivega slučaja pred sežiganjem mrliča bi se dalo opomoči tudi temu nedostatku.

V Italiji je vlada 1876. privolila sežiganje mrličev in ima že 23 naprav v ta namen. V Nem-

mi, prav ker visoko spoštuje osebno svobodo in ker imenovanima uradnikoma priznava pravico, izražati svoje mnenje, da se je uprl samo vsled zasmeševanja dež. odbora in zasramovanja njegovih članov, se mu to vender v zlo šteje. Česar bi noben cesarski, noben avtonomni in noben zasebni urad ne trpel, to naj mirno in molče trpi prvi naš avtonomni urad, deželni odbor kranjski.

Taka zahteva je naravnost ravacholska in če bi kdo po tej zahtevi, če bi kdo po pisavi „Slovenca“ in drugih duhovniških listov hotel sklepati na našo javno moralo, na pravno čustvo, na čut pravičnosti in dostojnosti našega naroda, bi prišel do jako žalostnega rezultata. Na srečo bi bilo tako sklepanje zasnovano na popolnoma napačni premisi, ker tisti, ki sedaj deželni odbor in njega člene obmetavajo s kepami blata in skušajo iz Gregorič Koblarjeve afere kapital kovati, niso tolmači narodovega mišljenja. Narod je treznomisleč in pravičen in obsoja vsako korupcijo ter se tudi v tej aferi ne bo dal ogoljufati in nalagati, kakor to poskušajo njegovi spekulativni „najboljši prijatelji“ in njih glasilo, vedno pošteti in značajni „Slovenec“.

V Ljubljani, 6. septembra.

K bodoči seziji državnega zbora „Narodni Listy“ pišejo o bodočem postopanju desnice: Novo zasedanje državnega zbora bo morda kratko, gotovo pa velikega pomena. Na avstro-ogersko nagodbo ne more vplivati, toda vsekakor bo vplivalo na rezultanto avstrijske politike. Z desnice pomeni bodoča kampanja odločilno skušnjo. Desnica ne more ignorirati svoje lastne izjave dne 22. septembra lanskega leta, izjave, s katero je jednoglasno manifestirala, da je odločena, potezati se za državne potrebe. Ta resolucija veže desnico moralčno še danes. Po njej mora uravnati svojo taktiko. Kot celota mora desnica dokazati, da se vse njene stranke zavedajo svoje dolžnosti. Le tako bo imela bodoča kampanja dobrodojen vseh. Mnogo, vse, vsa bodočnost je odvisna od tega. — „Hlas Naroda“ piše, da je sedaj dolžnost Čehov, dognati boj z Nemci do konca. Či sami pa nimajo dovolj moči in zato morajo postopati Čehi v popolni slogi z drugimi strankami desnice. Le tako se odbije vsak poskus, pomagati Nemcem zopet do gospodstva. — Poljski listi poročajo, da bo vlada takoj razpustila državni zbor, ako se bodo stavile nagodbi prevelike težave.

Ruski apel na avstrijske parlamentarne stranke. Peterburške „Novosti“ svaré stranke avstrijskega parlamenta, naj store vendar svojo dolžnost napram domovini. „Novosti“ pišejo: Ako opomnimo, da je oseba vladarjeva glavna vez mej Avstrijo in Ogersko, potem smemo upati, da prelože na predvečer cesarjevega jubileja vse stranke v Avstriji svoje mejebojne obračune na poznejši čas ter da jih prešine spoznanje svoje skupne dolžnosti napram domovini. Trenutek je za obe polovici habsburške monarhije sila važen. Kar se tiče Slovanov, zlasti Čehov in Poljakov, treba priznati, da so na pravem potu. O njihovi vdanosti do monarha in do dinastije ni možno nikakor dvomiti, in ko se snide državni zbor, bodo izvestno vse

čiji so le tri (Gotba, Heidelberg, Hamburg); v Švici je jedna v (Curihu); v Franciji je jedna v Parizu, kjer se sežigajo tudi mrličji, za katerih pokop ima skrbeti občina; Angleška in Škotska imajo štiri (London, Manchester, Liverpool, Glasgów), Norveška in Švedska dve (Göteborg in Stockholm), Danska jedno.

Le v Avstriji, Španiji, Rusiji in balkanskih državah se še ne sme uvesti sežiganja.

Severna Amerika šteje 23 naprav, v južni Ameriki se sežigajo trupla za infekcijskimi boleznimi, zlasti pa za tako zvano „rumeno mrzlico“ umrlih ljudi.

Ako tudi ne upoštevamo tega, da se je običaj sežiganja mrličev vzdržal pri nekaterih azijskih narodih do danes, omeniti moramo vendar, da so se moderni krematoriji, po evropskem vzoru, uvedli na Japonskem.

Ako se je torej sežiganje mrličev uvedlo že skoro po vsem civilizovanem svetu, ako število sežiganih mrličev v teh napravah narašča od leta do leta, se jim tudi pri nas ne bo možno vedno protiviti.

Seveda se zdaj mrličji ne sežigajo več na gro-
madah, kakor se je to godilo v starem veku, temveč

storili, da se omogoči nagodba. Interesi sosednjih držav, zlasti Rusije, gotovo ne zahtevajo, da nastopi v Avstriji doba opasnih zmešnjav.

Afera Dreyfusova. Kakor poročajo liberalni — zlasti židovski — listi, je revizija Dreyfusove obsodbe neizogibna. Večina ministerstva se hoče osvoboditi vedno glasnejšega očitanja, da se brani resnice iz posebno važnih vzrokov ter hoče z novo preiskavo dokazati, da je Dreyfus res kriv. Francoski predsednik Faure je baje še vedno proti reviziji, in ministerki predsednik Brisson grozi baje z demisijo, ako se revizija ne odredi nemudoma, ali če pozove Faure prezgodaj parlament k zasedanju glede Dreyfusove afere. Danes ob 9. dopoldne je imelo ministerstvo sejo radi prošnje Dreyfusove žene, da naj se začne revizija obsodbe kapitana na Vragovem otoku. Pričakovati je, da se tej prošnji ugodi, ker so celo bivši največji nasprotniki revizije mej ministri začeli dvomiti o krivdi obsojenca. Rochefort in razni antisemitski časopisi se poganjajo za to, da skliči vlada nemudoma parlament, ki izvoli parlamentarno komisijo, da preišče vse tajne akte. Na ta način hočejo znova zakopati zadevo. Cavaignac, bivši vojni minister, izjavlja, da se reviziji ustavlja radi tega, ker bi se morala javno čitati pisma nemškega cesarja, ki je bil v zvezi z Dreyfusom. To pa bi izzvalo vojno. Seveda je to bajka, ker korespondenca mej cesarjem in navadnim stotnikom je nemoguća. Da pa se Cavaignac toli boji vojne z Nemčijo, je tudi sila čudno. Francozi menda vendar jedva čakajo, da se jim nudi prilika znova priboriti si Alzacijo in Lotaringijo! Cavaignacov strah je bržčas le fingiran.

Derviši poraženi. Dolgo in željno pričakovana vest o premaganih Derviših je včeraj došla. Diviziji sirdarja Kitschenerja, angleškega generala, sta premagali Dervise pri Oruderman Chartumu ter pognali kalifa v beg. Da je bila bitka huda in krvava, dokazuje število ubitih in ranjenih. Angleži so izgubili nad 2000 mož, Derviši pa celo nad 8000. S tem so postali Angleži gospodarji Sudana, zajedno pa so maščevali smrt Gordon-paše, katerega so l. 1885 Derviši po junaškem boju porazili in pobili. Derviši so bili jedini kulturi sovražni element ob Nilu ter so bili prava nadloga Egipčanom, zlasti pa Evropejcem.

Narodno pravo.

Pravna črtica. Spisal Sl. Kr.

Človeštvo je skupina narodov. Človeštvo je prjam, ki obsega vse prebivalce zemeljske oble in sloni na skupnosti vseh na zemlji bivajočih narodov. Kakor je oseba del naroda, tako je človeštvo del stvarstva. Kakor pravo mej ljudmi ne trpi nikakega suženjstva, ne trpi ga tudi mej narodi. Kakor nam pravi čnt v nas ne dopušča, da bi ljudem (posameznikom) zaničevali pravico do njihovih osnovnih koristi in potreb, katere izpoznavamo v obitelji, v jeziku, v veri, običajih, v lasti in pravu (v ožjem pomenu), tako nam ta pravi čnt tega tudi ne dopušča pri narodih. Človeštvo, ki sestoji iz narodov, obstati more brez boja le tedaj, ako so vsi členi v njem enakopravni. Velno je in bode v človeštvu živelja zavest, da se mora zaničavati pravica vsake svetovne oblasti, bodisi duhovna ali posvetna, bodisi da hoče podvreči vse duše, vso zemljo ali vse morje; ni se to posrečilo

v posebnih pečeh, teko zvanih krematorijih. Mrlič se donese v krsti v dvorano, kjer se opravijo pokopne slovesnosti in cerkveni obredi (ako se ti ne bodo valed nestrpnosti odrekli), potem se krsta pogrezne v podzemski lokal in od tod privede v sežigalnico. Vpepeli se samo v žarečem zraku, ki se v ta namen nekaj ur popreje razgreje do potrebne stopinje do 1000° C. V poldrugi uri je vse truplo popolnoma upepeljeno, pepel se zbere in spravi v posebni posodi. Ta pepelnjak se pokoplje v grob ali pa shrani v posebnem poslopu, v kolumbariju.

Dasi so troški za napravo sežigališč in za kurjavo veliki, vender v obče, zlasti pri številnejših sežiganjih, ne presegajo troškov onih sedaj običajnih pokopov, da, morda so celo cenejši od njih. Občine pa bi za napravo in vzdrževanje sežigalnic manj trošile, nego trosijo za pokopališke razširjave in vzdrževanja. Seveda to velja le za večja mesta.

Na Dunaju se je l. 1885. ustanovilo društvo „Die Flamme“, ki si je stavilo namen, tudi v Avstriji delati propagando za sežiganje mrličev in s tem pripomoči, da se vladno dovoli.

Društvo izdaje tudi svoj organ „Phoenix“, katerega dobivajo člani brezplačno. Udnina znaša 2 gld. na leto.

do sedaj in ne bo se nikoli. Zanimati se mora ta pravica s pravnega stališča, načelno, in obsojati se mora vsakateri boj za prevlado jedne vere nad drugo, jednega jezika nad drugim, jedne obitelji, jednih običajev ali jednega prava (v ožjem pomenu), zakaj vsi ti faktorji celokupnega človeštva so enakovpravni pred našo vestjo („pred Bogom“ t. j. pred pravičnim sodnikom, „so vsi ljudje jednaki!“) vsi udje naroda, vsi ljudje, v svojih osnovnih pravicah: prostosti, časti in lastnini. Kdor zanikuje prostost človeka, bje pravici v lice, a istotako in še bolj tepta pravico, kdor zanikuje prostost naroda. Vzeti se sme ta prostost za časno človeku ali narodu jedino-le tedaj, ako jo zlorabi drugim ljudem, drugim narodom v škodo. A za vedno vzeti je nima nihče pravico.

A v čem pa obstoji narodova prostost?

Vsak narod ima neoporekljivo pravico do lastne uprave, da razvija svoje naravne darove, da ureja sam svoje potrebe in si samostojno določa svoje kulturno delo.

Kakor ne tvorijo pri ljudeh razločki starosti, telesne in duševne moči, ugleda itd. pravnih razločkov, tako se morajo izjednačiti tudi pri narodih razločki moči. Države so ali zemeljske, ali verske, ali jezikovno- ali gospodarsko-politične (Avstrija!) narodne celote ali jedote. A vsak narod je neoporekljivo sam zase oseba svojega državnega življenja. Ta stavek je naravna posledica svetovne misli v državni samostalnosti vseh za samostojno kulturno delo vsposobljenih narodov.

Da pa je ta svetovna misel od nekdaj bila utrjena v ljudski zavesti in to pri vseh narodih, hočem v kratkem zgodovinsko razložiti in dokazati.

Vsak organizem se skuša ohraniti. Tudi narodi so organizmi, in ravno dejstvo, da so skušali in skušajo narodi vedno ohraniti se jeden poleg drugega in jeden proti drugemu vodi do ustanovitve državnih oblik. Države niso nastale vsled etične potrebe posameznikov, temveč vsled nevarnosti, pretekih njihovim osnovnim pravicam od drugih narodov. Primeri okrepitve ogerske in avstrijske države vsled turških navalov! Pod uplivom tega izpoznanja vzdrževalo se je dolgo časa mnenje, da je narodna oddeljenost pogoj obstanka teh pravic. Toda ta oddeljenost bi bila le mogoča, ako bi obdajale vsak narod neprestopne meje (kitajski zid!); iz istega izpoznanja izvira napačno stremljenje nekaterih narodov, podjarmiti in izpodriniti vse druge. Oboje izvira iz mnenja, da sicer ne more biti miru in varnosti. Primeri perzijske vojske, grške, rimske vojske, Karola Velikega vojske, zid rimski proti Germanom itd.!

Kakor so se borili mej seboj posamezniki, obitelji, narodi, pokončevali so se tudi v isti veri združene skupine narodov. Nekako v nasprotju z narodnimi verami in prosvetami starega veka pokončevala sta se v srednjem veku krščanstvo in islam. Mislilo se je, da ne more odnehati nasprotje mej obema, dokler niso privrženci jedne izmed njih uničeni, a odnehalo je, kakor hitro se je pripoznala enakopravnost, in ne bo se zopet pojavilo, ako se ta enakopravnost tudi praktično izvaja.

Ostanimo pri krščanstvu! Začetki skupne prosvete evropskih narodov se nahajajo v razvoju jedne verske resnice in jedne verske oblasti. Misel rimske svetovne državne oblasti in rimske svetovne (fevdni sistem in papizem) imata obe v sebi jedno osnovo: da zaničujeta narodno samostojnost. Obe ideji sta rimski, kar se pokaže v vsprejemu rimskega prava v romanskih, germanskih in deloma tudi slovanskih narodih. Latinščina je državni in cerkveni jezik. A ostala ni niti jedna niti druga oblast, z reformacijo bi bili vsi ne-latinski narodi (skoro bi dejal ne-latinski) odpadli od Rima, ki je zaničeval jedno njihovih osnovnih pravic, ako ne bi bili vladarji v neverjetni slepoti ovrzali z mečem in izgonom tega naravnega razvoja svojih narodov; a vladarji bili so — tuji ljudstvo. Mej teoretičnim narodnim pravom in mej obstoječimi razmerami bilo je tako nasprotje, da so mnogi celo zaničevali moč pravne zavesti in obstoj prava sploh ter začeli priznavati v pravu stavek: „pravo je pest!“, ki je skrajno nemoralen.

Na tem stališču smo Slovenci še dandanes v Avstriji; nam se še sedaj odrekajo osnovne pravice in odreka se nam prostost zgodovinskega razvoja, — a vsak pravičnik čuti z nami! Tudi pri nas ne bo nasprotje nehalo, dokler obstajajo narodi in se enakopravnost ne izvaja praktično. — Državniki, odprite oči!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. septembra.

— (Vladika Strossmayr bolan.) Iz Rajhenburga se nam piše: Zdravnik dr. Schmirmaul je bil v nedeljo brzojavnim potom poklican k vladiki Strossmayru in se je takoj z večernim vlakom odpeljal v Djakovo. Dr. Schmirmaul uživa posebno

zavpanje vladike Strossmayera, kateri ga je tudi v rogaških toplicah vprašal za svet. Želeč, da svetli vladika hitro okreva, upamo, da nam Bog še dolgo let obrani jugoslovansko diko.

— (Iz ces. kr. mestnega šolskega sveta.)

O redni seji c. kr. mestnega šolskega sveta, katera se je vršila v četrtek, dne 1. t. m., smo prejeli naslednje poročilo: Potem ko proglasi predsednik sklepčnost, poroča zapisnikar o tekočih stvareh in pove, kako so bile rešene, kar se vzame na znanje. Sklene se, da se ima šolska jubilejska slavnost Nj. Velikanstva dne 3. oktobra skupno za vse tukajšnje ljudske in meščanske šole praznovati, določi se program in naprositi je občinski svet, da dovoli za to slavnost potrebni kredit. Prošnji vodstev šolskih vrtov na I mestni deški petrazrednici in na mestni dvorazrednici na Barju za podporo v vrtno namene se predloži priporočilno visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu. Poročila c. kr. okr. šolskega nadzornika profesorja Frana Levca o nadzorovanju mestne dvorazrednice na Barji, unanjih zasebnih dekliških šol pri Uršulinkah in zasebne dekliške šestrazrednice v Lichtenthurničinem sirotišči, ter poročilo o letošnji okrajni učiteljski konferenci na slovenskih in slovensko-nemških ljudskih in meščanskih šolah se vzemó na znanje. Odobré se vsi s temi poročili združeni nasveti in sklene se, da je vsa ta poročila predložiti visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu v končno odobrenje. Prošnja vodstva zasebne dekliške šestrazrednice v Lichtenthurničinem sirotišči za razširjenje zavoda v sedemrazrednico se priporočilno predloži visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu, istotako prošnja mestnega kateheta Roka Merčuna, da se mu všteje od njegovega prejšnjega službovanja 10 let v stalno službo. Radovoljkama na mestni dekliški osemrazrednici se imenujeta izprašani učiteljski kandidati Olga Mazijeva in Karolina Fischerjeva. Potem se reši še neka interna zadeva.

— („Dramatično društvo“) je za prihodnjo gledališko sezono prevzelo od dež. odbora vse lože, tako da jih bodo stranke vzele od „Dramatičnega društva“ v zakup in ne več od deželnega odbora. „Dramatično društvo“ bo lože oddalo pod ugodnejšimi pogoji v zakup, kakor jih je oddajal deželni odbor in je z ozirom na to pričakovati, da se od dajo letos vse lože. Oglasila za lože in sedeže sprejemajo se v trafiki gosk Šešarka in v gledališki pisarni.

— (Slovensko akad. fer. društvo „Sava“) priredi v sredo, dne 7. t. m. v gostilni pri Zajcu na Rmski cesti II. sestanek ljubljanskega okrožja. Dnevni red: 1. Poročilo odbora. 2. Predavanja tov. med. Plečnika. 3. Prosta zabava. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Starešine dobrodošli!

— (Svečanostna veselica) katero priredita skupno št. Peterska moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda prihodnjo nedeljo, 11. t. m. na vrtu Ferlinčeve restavracije, bode, kakor se iz priprav razsodi, prav živahna. Oba odbora se prav marljivo trudita, da izvršita častno svojo si stavljeno nalogo.

— (Zveza slovenskih kolesarjev) ima, kakor smo že poročali, v nedeljo dne 11. septembra t. l. ob 3 uri popoldne v Ljubljani v novem večbališču kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“ svoj občni zbor. Zborovanje spojeno je z otvoritvijo večbališča in je že zategadelj pričakovati velike udeležbe od blizu in od daleč. Poleg običajnih točk so na razgovoru tudi zvezna distančna dirka in dirka klub. slovenskih biciklistov „Ljubljana“, katero isti priredi dne 18. septembra t. l. na dirkališču v proslavo petdesetletnega vladanja Njegovega Velikanstva. Zvezi pripadajočim, posebnó zunanjim društvom priporočamo korporativno udeležbo na občnem zboru, kajti uprav letos v jubilejskem letu naj se pokaže zveza, kakošna je in koliko zmore. Posamezne člene po deželi, kateri so se pri razpošiljavni vabil mogoče prezrli, pa opozarjamo, da zadošča, ako pridejo na občni zbor z zveznim znakom. Pri tej priliki ne moremo si kaj, da ne bi podrezali onih slovenskih kolesarskih društev, katera še niso pristopila k zvezi, naj se vendar že odločijo k pristopu. Po našem mnenju bi ne smelo biti kolesarja na Slovenskem, ki bi ne bil člen zveze slovenskih kolesarjev. Zveza je središče vsega slovenskega kolesarstva in kot take okleniti se je mora vsek slovenski kolesar, posebnó če noče, da se nazivlje kolesarski „divjak“. Koliko velja in kakošen ugled ima „divjak“ na cesti, o tem je najbolje, da molčimo, ker se itak prepogosto sliši in čita.

— (Prvo ljubljansko kolesarsko društvo) izleti 8. t. m. v Smartno pri Litiji. Izletniki se zbirajo v Valvazorjevi kavarni odkoder se o 5. uri zjutraj opeljejo.

— (Nezgoda.) Ignac Oven, hlapec na Emonski cesti št. 10, pripeljal je včeraj popoldne z jednim konjem sod vina po sv. Petra cesti. Na Marjinem trgu odpela se je konju verižica pri ko-

matu in konj se je splasil in začel dirjati, da ga hlapec ni mogel obdržati. Meji dirjanjem padel je sod z vinom na cesto in se razbil, da je vino teklo po cesti. Ljudje so prihiteli s posodami in zajemali vino.

— (V Ameriko) jo je hotel popihati Jakob Plut iz črnomaljskega okraja, toda prišel je le do Ljubljane, kjer ga je nadstražnik Nikolaj Večerin ujel, ker se mu je sumnil, da je še podvržen vojaški dolžnosti. Ustavljene se je protivil in trdil, da je Janez Skala in 34 let star in je pokazal tudi potni list na ime Janeza Skale, češ, da govori resnico. Stražnik pa je bil toli nezaupljiv, da je ustavljenca le izročil policijskemu uradu, kjer se je potem poizvedelo, da je ustavljenčev pravo ime — Jakob Plut in da je še tako mlad, da je še vojaški dolžnosti podvržen.

— (Porotne obravnave) Včeraj pričela se je pri tukajšnjem deželnem sodišču tretja letošnja porotna sesija. Pri prvi obravnavi bil je 32 let stari sobni slikar Anton Velikajne iz Spodnje Idrije obtožen hudodelstva posilstva. Ker so porotniki potrdili vprašanja glede krivde, bil je obtoženec obsojen na dve leti težke ječe, poostrene z jednim postom mesečno. Obravnava je bila tajna. — Pri drugi obravnavi sedel je na zatožni klopi 17 let stari posestnikov sin Anton Garbas iz Bervca, obtožen hudodelstva uboja. Dne 4. junija t. l. zvečer popival je več fantov v Tonetovi krčmi na Cikavi. Obtoženec velel je 15letnemu Josipu Ahlinu, naj plača steklenico piva, sicer da ga bo udaril. Čez nekoliko čas zapustil je Garbas gostilno, se vstavil s kolom v roki pred hišo ter iz nje prihajajočim fantom grozil, da bo vdaril prvega, ki pride predenj. Udaril je v resnici fanta Ivana Kadunca in Josipa Ahlina, naj gresta takoj spat češ „kaj bo tako mlado po Cikavi cvililo“ ter se h kratu zaletel za njima. Kadunc je zbežal, Ahlin pa ne, vsled česar ga je Garbas dvakrat s polenom po glavi udaril in sicer — kakor se je obtoženec, vrnivši se k svoji družbi, izrazil — „tako, da je kar v pšenico padel“. Ahlin je drugo jutro umrl vsled otrpnenja možganov, prouzročenega s hudimi udarci Garbasovimi. Vse te dejanske okolnosti dokazane so po priznanji obtoženčevem in po zaslišanih pričab. Garbas bil je krivim spoznan ter obsojen na štiri leta težke ječe, poostrene z jednim postom mesečno ter trdim lžščem v temni celi dne 4. junija vsakega kazenskega leta. — Tretja za včerajšnji dan določena obravnava proti Katarini Tarnik se je preložila do prihodnjega porotnega zasedanja.

— (Pevsko in tamburaško društvo „Zvon“ v Smartnem pri Litiji) priredi v proslavo cesarjevega jubileja dne 7. in 8. t. m. slavnost blagoslovljenja društvene zastave. Vzpored: V sredo, dne 7. t. m. ob 8. uri zvečer bakljada z godbo, serepada g. dekanu Iv. Lavrenčiču in kumici gospej Zoretovi. V četrtek dne 8. t. m.: Sprejemanje društev in gostov. Ob polu 10. uri slovesna maša v dekanjski cerkvi. Po maši blagoslovljenje zastave pred šolo, kjer pripadajočim narodnjakinje društveni zastavi trak, zabijanje žrebcev, potem sprevid. Ob 1. uri banket pri g. A. Golobarji. Ob 3 uri odkorakajo društva v četrte ure oddaljeni Črniptok. Od tod povratek ob 5. uri v Smartno, kjer se vrši koncert na vrtu g. Jos. Jakliča. Vzpored koncertu: 1. J. Bartl: „Naš prapor“, moški zbor. 2. Slavnostni govor. 3. „Cesarska pesem“. 4. „Hrvatska koračnica“, udarjajo tamburaši. 5. J. Bartl: „Domu“, veliki moški in mešani zbor. 6. A. Förster: „Pjevajmo“, moški zbor. 7. A. Nedved: „Naša zvezda“, mešani zbor. 8. H. Volarič: „Slovenski svet“, moški zbor. 9. „Slava Slovincem“, udarjajo tamburaši. 10. J. Bartl: „Dneva nam pripelji žar“, mešani zbor. 11. A. Hajdrih: „Jadransko morje“, pojó skupno vsa pevška društva. Meji posameznimi točkami svira godba. Po koncertu prosta zabava s petjem raznih pevskih društev. Vstopnina h koncertu 30 kr. za osebo. Čisti dohodek namenjen je v pokritje stroškov zastave. Udom domačega in došlih društev je vstop prost.

— („Narodna čitalnica“ v Vipavi) priredi dne 8. septembra t. l. v „Tabru“ v Vipavi veselico. Vzpored: 1. Ferluga: „Venec slovenskih pesni“. 2. Aljaž: „Triglav“. 3. Starč: „Ženin od gladu“, veseloigra. 4. Eisenhuth: „Črnski spol i ljubav“. 5. Ples. Pevske točke izvaja iz posebne prijaznosti pevsko društvo „Zvon“ iz Opčin. Začetek točno ob polu 8. uri zvečer. Vstopnina 30 kr., sedež 20 kr., k plesu 1 gld.

— (Slovenski Gospodar — prijatelj resnice.) Gospod phil. Davorin Majcen nam piše: „Slovenski Gospodar“ je v št. 34. t. l. o shodu slovenskih visokošolcev mej drugim pisal tudi tole: „Osupnilo pa nas je, da si naši vseučiliščniki želijo, da se od začetka na novem vseučilišču slovensčina naj samó upošteva, in šele pozneje uvde izključno slovenski jezik“. Naša resolucija zahteva, da se naj slovensčina že od začetka kolikor mogoče upošteva in s tem dá vseučilišču že od začetka slovenski značaj, pozneje pa se naj uvede izključno slovenski jezik. — „Slovenski Gospodar“, kakor razvidno, ni poročal svojim čitateljem resnice, ni priobčil popolne resolucije in je izpremenil v objavljenem stavku besedi „kolikor mogoče“ v „samó“, kar pomenja ravno nasprotno od

naše zahteve. Ker sem imel čast, utemeljevati na shodu predloženo resolucijo, opozoril sem uredništvo na storjeno napako in sem prosil, da se stvar popravi, ker so sicer „Gospodarjevi“ priprosti čitatelji napačno poučeni. V resnici me je nekdo vprašal, zakaj zahtevamo nemško univerzo! Nisem mislil, da bo uredništvo vrglo moje pojasnilo v koš, dasi se nisem skliceval na noben paragraf; saj celo graška „Tagespost“ lojalno sprejme in priobči jednaka pojasnila slovenskih akademikov v Gradcu, ako je kaj krivo poročala. Sedaj pa več ne pričakujem, da bi „Gospodar“ obvestil svoje čitatelje o tem „poslanem“. Pomagal si bo najbrž s kako „dohovito“ „zafrakcijo“ v — „listnici“. Vsak po svoje!

— (Udeležbo pri veliki pevski slavnosti na Vranskem) dne 8. septembra zglasila so dalje: Pevsko društvo „Zvon“ v Trbovljah, tamburaški zbor v Šostanji, bralno društvo v St. Pavlu v savinjski dolini, bralno društvo v Letušu in slovensko-krščanska socijalna zveza v Ljubljani.

— (Sadna razstava in shod sadjarjev v Celju.) Otvoritev razstave bo 17. septembra ob 8. uri zjutraj. Zborovanje sadjarjev bo 18. septembra ob 10. uri popoldne. Razstava se zaključí 19. septembra ob 4 uri popoldne. Oglasila sprejemu kmetijska zadruga v Žalcu. Po sadjarskem shodu bode banket, kuvert 1 gld. 20 kr. Vse one gospode, kateri se želijo vdeležiti banketa, prosimo, da to naznanijo kmetijski zadrugi v Žalcu do 13. t. m. in pridenejo ob enem dotično svoto, na kar se vpošlje vstopnica.

— (V veliki nevarnosti) je bilo v nedeljo zvečer kakih 50 oseb, največ dam, kateri so se na parniku „Voloska“ peljali iz Reke v Opatijo. V opatijskem pristanu bi bil parnik kmalu trčil ob parnik „Crkvenica“, kateri je ravnotakrat plul iz pristana. Samo hladnokrvnosti in eneržiji parniku „Voloska“ zapovedujočega kapitana se je zahvaliti, da nista ladji trčili in da se ni zgodila velika nesreča.

* (Umorjena pevka.) Pri Rumi na Hrvatskem so našli na koruznem polju lepo umorjeno dekle, ki je imelo glavo skoro zmečkano. Preiskava je dognala, da je bila umorjenka srbska pevka Milena Puškarič, stara 25 let. Ubil jo je njen voznik ter jo oropal.

* (Top se je sprožil) V Nesselwangu so po vajah postavljali vojaki topove v jedno vrsto in mnogo ljudi je gledalo. Nakrat se sproži top ter rani smrtno 7 gledalcev.

* (Vojska orlov in štokelj.) V Monastirju, v Macedoniji, se je nedavno vršila vojna maj orli in štokelji. V bližini vasi Krivogastan se je namreč zbralo več tisoč štokelj in orlov, kateri so se ves dan bojevali. Štoklje so bile končno porazene; obležalo jih je veliko število na bojišču. Praznovno ljudstvo smatra to bitko za slabo zaumeaje.

* (Velikanski požar.) Ruski listi poročajo, da gori o Črni Grodsku pri Baku kerezinova tovarna. Škoda je ogromna. Več 100 000 funtov kerozina in masuta je zgorelo. Strašnega požara ni bilo možno ustaviti.

Telefonična in brzojavna poročila

Dunaj 6. septembra. Uradna „Wiener Zeitung“ prijavlja cesarski patent, s katerim se sklicuje goriški deželni zbor na dan 19. septembra. Kakor znano, je morala vlada 8. februarja zaključiti deželni zbor, ker vsled abstinence slovenskih poslancev ni bil sklepčen. Uzrokov slovenski abstinenci vlada od tedaj ni odpravila, a vzlic temu sklicuje zopet deželni zbor, kakor pravi v namen, da oprostí osebnó dohodarino deželnih doklad in da se zjedini glede cesarjevega jubileja.

Dunaj 6. septembra. Izvrševalni odbor desnice se snide dne 22. ali 23. t. m., parlamentarna komisija pa dan pozneje.

Dunaj 6. septembra. V tukajšnjih političnih krogih se govori, da se snide mirovna konferenca koncem letošnjega leta ali začetkom prihodnjega leta v Petrogradu.

Praga 6. septembra. Princ Liechtenstein je govoril v Štukuovu o političnem položaju. Rekel je, da je prememba ministerstva neizogibna, če tudi se izvrši šele čez nekaj mesecev. Thunovo ministerstvo je bilo tisto uro na smrt obsojeno, ko se je rodilo. Dokler se ne razveljavijo jezikovne naredbe, bo moralo vsako ministerstvo obstanek teh naredb plačati z življenjem, a istotako bo moralo umreti tisto ministerstvo, katero naredbe prekličé. Tisti minister, ki prekličé naredbe, mora samega sebe žrtvovati. Največja napaka Thunova je ta, da ni zahteval, naj Gautsch naredbe prekličé, predno je odstopil.

Beligrad 6. septembra. Tu se pripisuje velikanski pomen posvetovanju ruskega poslanika na Dunaju z diplomatičnimi zastop-

niki Rusije na Balkanu. Ta konferenca se je vršila te dni in se je bavila z balkanskimi razmerami.

Pariz 6. septembra. Vojni zapovednik pariški, general Zurlinden je imenovan vojnim ministrom.

Poslano.')

Gospod jurist Konrad Vodusek je v svojem „poslanem“ z dne 29. avgusta t. l., katero je priobčil v „Slov. Narodu“ z dne 30. avgusta t. l., postavil tudi sledečo trditev: „Zaradi tistega gospoda, ki je „Slovenec“ koj drugi dan sporočil, da on mene k moji izjavi ni pooblastil, imam povsem mirno vest. Govoril sem z njim o „Slovenčevem“ pisanju predno sem nameraval izjavo in on sam mi je svetoval, naj v imenu njega in celega omizja potrdim, da gospa dr. Tavčarjeva ni govorila podtikanih besedij.“

Ker sem bil jaz tisti, kateri je uredništvu „Slovenca“ poročal, da nisem pooblastil gospoda Voduseka k omenjeni izjavi in zajedno tudi poročal, da gospa dr. Tavčarjeva ni govorila podtikanih besedij in trdil, da ji je „Slovenec“ storil krivico, zato je gorenja trditev gospoda Voduseka moje malenkosti. Dasiravno sem jaz velik nasprotnik vseh osebnih razmotrivanj v javnih listih, vendar v tem slučaju ne morem in ne smem molčati.

Gorenja trditev gospoda Voduseka je — ako se prav mlo izrazim — domišljija, katera pa ima ta zlobni namen, meni očitati, da sem „Slovenec“ nekaj poročal, kar ni v soglasju s čednostjo resnice.

Proti takemu očitaniu pa se moram braniti, in če tudi izhaja iz peresa mladeniča, Resnica glede mojega ustmenega dogovora z gospodom Vodusekom o dozdevni sferi je sledeča: Precej drugi dan, ko je prinesel „Slovenec“ neresnično notico o gospe dr. Tavčarjevi, govoril sem jaz v pričo še treh drugih oseb z gospodom Vodusekom o napominanem pisanju „Slovenca“ in rad priznavam, da sem pisavo glede gospe dr. Tavčarjeve obsojal in bil zelo nejevoljen, ker delala se je je krivica. O tej krivici bil sem jaz in sem še danes popolnoma prepričan, kajti sedel sem nasproti gospe dr. Tavčarjeve in sicer tudi v tistem momentu, ko je gospod Vodusek povzročil nepotrebno kontroverzno z „Danicarji“. Bil sem torej priča vsega dogodka, zato tudi lahko javno izpovem, da gospa dr. Tavčarjeva ni govorila podtikanih besedij. V tem prepričanju sem med pogovorom z gospodom Vodusekom v navzočnosti še treh drugih oseb nasvetoval, da naj gospa dr. Tavčarjeva pojasni vso zadevo in jaz, kakor vse drugo omizje bo drage volje potrdilo, da ona ni govorila podtikanih besedij. Odločno pa trdim, da o izjavi gospoda Voduseka pri tem pogovoru se niti jedne besede spregovorilo ni, iz česar sledi, da mu tudi jaz k izjavi nobenega pooblastila nisem mogel dati in tudi dal nisem.

Toliko v pojasnilo, da se izve, da se nisem bal in ne branil zastaviti svojega imena za resnico, temveč, da sem le proti taktu, katerega je gospod Vodusek z izjavo učinil preko moje glave in brez moje vednosti.

Ljubljana, dne 31. avgusta 1898.

Josip Prosenč.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 4. septembra: Jožef Rogel, dimnikarjev sin, 6 mesecev, Dunajska cesta št. 7, driska.

Dne 5. septembra: Stanko Cotman, posestnikov sin, 7 mesecev, Črnavaš št. 27, jetika. — Stanko Jeglič, paznikov sin, 3¹/₂ leta, Hrenove ulice št. 11, vnetje možganske mreže.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v mm v 24 urah
5.	9. zvečer	740,6	16,2	sl. sever	oblačno	
6.	7. zjutraj	740,7	15,4	sl. jug	oblačno	0,0
	2. popol.	740,3	22,5	sl. zah.	skoro jas.	

Srednja večerajšnja temperatura 16,5°, za 0,2° nad normalom.

Dunajska borza

dne 6. septembra 1898

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	70	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	„	45	„
Avstrijska zlata renta	121	„	25	„
Avstrijska krona renta 4%	101	„	55	„
Ogerska zlata renta 4%	120	„	60	„
Ogerska krona renta 4%	98	„	55	„
Avstro-ogerske bančne delnice	905	„	—	„
Kreditne delnice	357	„	—	„
London vista	120	„	15	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	„	85	„
30 mark	11	„	76	„
30 frankov	9	„	53 ¹ / ₂	„
Italijanski bankovci	44	„	22 ¹ / ₂	„
C. kr. cekini	5	„	65	„

Dne 5. septembra 1898

1% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	164	gld.	50	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	194	„	—	„
Dunavske reg. srečke 5% po 100 gld.	130	„	—	„
Zemlj. obd. avstr. 4 ¹ / ₂ % zlati zast. listi	98	„	50	„
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	157	„	50	„
Ljubljanske srečke	23	„	50	„
Rudolfove srečke po 10 gld.	27	„	—	„
Kreditne srečke po 100 gld.	199	„	25	„
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	512	„	—	„
Papirnat rubelj	1	„	27 ¹ / ₂	„

Vzprejemem takoj izurjenega

solicitatorja.

Pogoji ugodni. — Mesečna plača začetkoma 80 gld.

Dr. Alf. Moschè

odvetnik v Ljubljani.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga des Trbiš.
Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vane, Hebr. Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoludne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lenc - Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Paris; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vane, Hebr. Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 15 min. zvečer osebni vlak v Lesce-Bled. Polg tega vsako nedeljo in praznik ob 5. uri 39 m. popoldne v Lesce-Bled. — **Proga iz Novo mesto in v Kočevje.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. zjutraj, ob 12. uri 55 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiša.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 7. uri 55 min. zjutraj osebni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 m. dopoludne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 9. uri 55 m. vlak iz Lesce-Bleda. — **Proga iz Novo mesto in v Kočevje.** Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 1. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 min. zvečer, poslednji vlak samo ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoludne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 min. zvečer, poslednji vlak samo ob nedeljah in praznikih. (1044—52)

1. oktobrom odda se v najem (1338—3)

gostilna „pri stari pošti“

v Mokronogu, s ledenico in vsem gospodarskim poslopjem. Četr ure oddaljeno je

malo gospodarstvo

obstoječe iz hiše, hlevov in njiv, katero se zamore objednem z gostilno ali vsako zase prevzeti. Več se izve pri lastniku Ignaciju Majcenu, gostilničarju v Mokronogu.

Neutešljivo užaljena javlja prijateljem in znancem tužno vest, da je umrla nepozabna, draga gospa

Alojzija Jerančič

zasebnica

bivša gostilničarica pri „Nordpolu“

po kratki mučni bolezni, previdena s sv. poslednjim oljem, v 65. letu starosti. Pogreb drage rajke pojde v četrtek, malega Šmarna dan, popoldne ob 5. uri iz hiše žalosti Slomškove ulice šte. 9, na pokopališče k sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani. Blago pokojnico priporočava v pobožno molitev in prijazen spomin.

V Ljubljani, dne 6. septembra 1898.

(1369)

Vinko in Katinka Čamernik.

Mesto vsakega drugega obvestila.

Št. 27.916.

Razglas.

(1365—1)

V zmislu § 6. zakona z dne 23. maja 1873. l. (št. 121 drž. zak.) naznanja se, da bo razgrnjen

od 7. do 14. dne septembra t. l.

prvotni imenik porotnikov za 1899. l.

v magistratnem ekspeditu na ogled ter da v tem času vsakdo lahko pregleda in naznani proti njegovi sestavi svoj ugovor.

Porotniškega posla so po § 4. omenjenega zakona oproščeni:

- 1.) Tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dobe, za vedno;
- 2.) udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;
- 3.) osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti, za ta čas, ko so poklicane k vojaški službi;
- 4.) osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranocelniki in tako tudi lekarnarji, ako uradni ali občinski načelnik zanje potrdi, da jih ni mogoče utrpeti, za sledeče leto;
- 5.) vsak kdor je prejetemu poklicu v enem porotnem razdobju kot glavni ali namestni porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega koledarskega leta.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 3. septembra 1898.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

VIZITNICE Narodna Tiskarna.

Št. 29.505.

Razglas.

(1366—1)

Podpisani magistrat razpisuje s tem ustanovo v letnem znesku 350 gld. za obiskovanje kake državne obrtne šole.

Ta ustanova namenjena je v prvi vrsti onim obrtnim pomožnim delavcem, ki so dovršili obrtno nadaljevalno šolo z dobrim uspehom, v drugi vrsti pa sploh takim, ki zamorejo dokazati svojo vsposobljenost za obisk kake državne obrtne ali umetno-obrtne šole, oziroma takim, ki zavode te vrste že obiskujejo.

Pravico do te ustanove imajo oni obrtni delavci, ki nimajo prilike, pridobiti si višjo strokovno izobrazbo na kakem ljubljanskem obrtnem zavodu s podnevnim poukom, in sicer najprej oni, ki so v Ljubljano pristojni, če pa takih ni, sploh prosilci, ki imajo na Kranjskem domovinsko pravico.

Prošnje, opremljene s krstnim listom, z domovnico ter s šolskimi pričevali, vložiti je tukaj do dne 30. septembra t. l.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 1. septembra 1898.

Štev. 631.

Mest. šol. sv.

Začetek šole na mestnih ljudskih šolah.

Na mestnih ljudskih šolah v Ljubljani, in sicer:

Na I. in II. mestni deški petrazrednici, na mestni nemški deški petrazrednici, na mestni dekliški osemrazrednici, na vnanjih dekliških šolah pri Uršulinkah, na mestni nemški dekliški šestrazrednici in na mestni dvo-razrednici na Barju se začne šolsko leto 1898/99

v ponedeljek, dne 19. septembra 1898. l.

s klicanjem sv. Duha.

Za vpisavanje bivših in sprejemanje novih učencev in učenk sta določena 16. in 17. september t. l.

Vpisavalo in sprejemalo se bodo: Za I. mestno deško petrazrednico v šolskem poslopju v Komenskega ulicah; za II. mestno deško petrazrednico v šolskem poslopju na Cojzovi cesti; za mestno nemško deško petrazrednico v šolskem poslopju v Erjavčevih ulicah; za mestno dekliško osemrazrednico v šolskem poslopju v Erjavčevih ulicah; za vnanje dekliške šole pri Uršulinkah v uršulinskem samostanu; za mestno nemško dekliško šestrazrednico v šolskem poslopju v Erjavčevih ulicah; za mestno dvorazrednico na Barju v šolskem poslopju na Karlovi zemlji.

Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani, smejo se sprejemati v mestne šole le z dovoljenjem c. kr. mestnega šolskega sveta. (1364)

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani

dne 1. septembra 1898.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.